

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jiřiny Jislové a soudkyň JUDr. Zoji Dvořákové a Mgr. Aleny Jedličkové ve věci

žalobkyně: **PRAHA 10 – Rekreace, a.s.**, IČO 28213963
sídlem Vršovická 1429/68, Praha 10
zastoupena advokátem Mgr. Miloslavem Strnadem
sídlem Jugoslávská 620/29, Praha 2

proti

žalované: **ČR – Ministerstvo vnitra**, IČO 00007064
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o zaplacení 1 440 000 Kč – náhrada škody,

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 10. května 2022, č. j. 10C 3/2022-40,

takto:

- I.** Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.
- II.** Žalobkyně je povinna nahradit žalované do tří dnů od právní moci rozsudku náklady odvolacího řízení 900 Kč.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem č. j. 10 C 3/2022-40 ze dne 10. května 2022 Obvodní soud pro Prahu 10 (I.) zamítl žalobu o zaplacení 1 440 000 Kč a (II.) uložil žalobkyni povinnost nahradit žalované náklady řízení 900 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje Vladimíra Kantorová.

2. Žalobkyně se domáhala žalované částky jako náhrady škody, která jí vznikla v důsledku krizových opatření vydanými v souvislosti s nouzovým stavem, který vyhlásila vláda ČR dne 12. 3. 2020 z důvodu šíření koronaviru (covid-19). Uvedla, že je dceřinou akciovou společností Městské části Praha 10, vlastníci a provozující Horský hotel na Černé hoře v Jánských Lázních, zajišťující dopravu a pobyt dětí na školách v přírodě a lyžařských výcvicích; tato její činnost byla krizovými opatřeními znemožněna, přičemž žalobkyně s ohledem na specifický charakter své činnosti nemohla výpadek předpokládaných příjmů nijak nahradit. Za období 12. 10. 2020 – 21. 3. 2021 jí tak vznikla škoda ve výši žalované částky, kterou by při pravidelném běhu věcí obdržela za 12 turnusů škol v přírodě (120 000 Kč za každý), jež se v důsledku krizových opatření neuskutečnila. Žalovaná se žalobě bránila s tím, že stát neodpovídá za škodu způsobenou právním předpisem, přičemž poukázala na nález pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 10/20, a zdůraznila rovněž, že ust. § 36 krizového zákona dopadá podle principu tzv. zvláštní oběti na poškozené opatřeními, která mají individuální povahu a jsou zaměřena vůči konkrétní osobě nebo skupině osob. Navrhla proto zamítnutí žaloby s tím, že nárok žalobkyně nebyl založen individuálním krizovým opatřením, ke škodě nedošlo při činnosti orgánů provádějících krizové opatření a není dána ani příčinná souvislost.
3. Soud I. stupně neshledal žalobu důvodnou po právním posouzení žalobou vzneseného nároku, když neseznal odpovědnost státu za škodu tvrzenou a prokazovanou žalobkyní s ohledem na důvod jejího vzniku. Zdůraznil, že podle závěrů Ústavního soudu (Pl. ÚS 10/20, Pl. ÚS 7/2020) krizová opatření přijatá podle krizového zákona mohou mít v závislosti na svém obsahu různou právní povahu, a jedná-li se o opatření, v nichž jde o obecnou regulaci, která upravují svůj předmět a subjekty definičnými znaky a vztahují se na celé území ČR a neomezený počet subjektů, mají tato krizová opatření materiálně charakter právního předpisu. Protože taková krizová opatření, mezi něž patří i ta, v jejichž důsledku byla omezena činnost žalobkyně, mají povahu obecně závazného právního aktu (právního předpisu) – jsou pramenem obecné právní regulace, dopadající na neurčitý a individuálně neurčený okruh osob, jimž stanoví právní povinnosti, je třeba v první řadě zdůraznit, že stát v obecné rovině nese odpovědnost za normotvorbu, za obsah právních předpisů, za újmu vzniklou osobám tím, že plní právní povinnost založenou právním předpisem, když taková odpovědnost není v hmotném právu zakotvena ani není dovozována soudní judikaturou. Soud I. stupně neshledal žalobou vznesený nárok důvodným na základě odpovědnosti státu podle § 36 krizového zákona, jak se toho domáhala žalobkyně, s akcentem na to, že v projednávané věci se nejedná o škodu způsobenou prováděním krizových opatření, která by měla individuální povahu a byla zaměřena vůči konkrétním právnickým či fyzickým osobám. Dodal, že neshledal ani odpovědnost státu podle zák. č. 82/1998 Sb., ani podle občanského zákoníku, a konečně ani při přímé aplikaci norem práva ústavního, zejména LZPS, když k posledně jmenovanému uvedl, že projednávaná věc není případem, kdy by nedokonalá právní úprava představovala odeprání spravedlnosti žalobkyni. Zmíniv § 13 o. z., poukázal též na některá rozhodnutí vydaná v obdobných věcech, kdy soudy dospěly ke shodnému závěru (o absenci odpovědnosti státu za škodu). Protože neshledal právní titul, na jehož základě by bylo možno žalobě vyhovět, zamítl ji. Procesně úspěšně žalované pak přiznal náhradu nákladů řízení v podobě tří paušálních náhrad hotových výdajů nezastoupeného účastníka.
4. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně včasné odvolání, jímž soudu I. stupně vytknula především nesprávné právní posouzení věci, jakož i fakt, že nepřihlédl ke specifickému postavení žalobkyně. Předně nesouhlasila s názorem, že odpovědnost podle § 36 krizového zákona dopadá pouze na individualizovanou škodu „zvláštní oběti“ a že toto ustanovení nelze aplikovat v případě, že by opatření dopadalo na individuálně neurčený okruh povinných subjektů; vyjádřila názor, že nic takového ze zákona neplyne a takový výklad by byl pochopitelný jen z toho pohledu, že na odškodnění širšího okruhu poškozených nemá stát dostatek prostředků, což je ovšem pojetí právně stěžejí obhajitelné. Zdůraznila, že ust. § 36 krizového zákona je ve vztahu speciality k zák. č. 82/1998 Sb. a na rozdíl od tohoto zákona nevyžaduje, aby byla škoda vyvolána nezákonným rozhodnutím

nebo nesprávným úředním postupem, když odpovědnost státu podle krizového zákona je vyvolána objektivně, přičemž zákonost a nezbytnost krizového opatření se předpokládá. Předložila úvahu o legalitě a legitimitě vyvlastnění jako prostředku výkonu veřejné moci v taxativně vymezených případech s tím, že by stěží obstál názor, že stát nenese právní odpovědnost za normotvorbu, kdyby šlo o vyvlastnění nemovitostí ve vzdálenosti do 1 m od dopravních staveb. Poukázala na prolomení zmíněného dogmatu nálezem Pl. ÚS-st. 27/09, který dovedl právo poškozeného na náhradu za nucené omezení vlastnického práva z důvodu dlouhodobé nečinnosti zákonodárského sboru, a vyjádřila přesvědčení, že za prolomení této zásady lze považovat i přijetí pandemického zákona, který stanovuje povinnost státu nahradit škodu způsobenou během stavu pandemické pohotovosti v příčinné souvislosti s mimořádnými opatřeními, která mohou mít materiálně povahu právních předpisů; není tedy pravda, že stát za opatření vydaná v souvislosti s covid-19 neodpovídá. Zmínila omezenou aplikaci uvedeného principu v právních řádech dalších zemí a ESD, jakož i úvahu o tom v odborné literatuře, z níž citovala, a zdůraznila, že krizová opatření nelze srovnávat s obecnou normotvorbou, neboť byla natolik specifickým a významným zásahem do práv žalobkyně, že by v běžné situaci nemohla obstát. Akcentovala, že soudy nemohou právní normy vykládat a aplikovat s ohledem na výši nákladů, jež mají být vynaloženy na jejich dodržení. Kromě toho poukázala na specifika svých aktivit, s tím, že zatímco jiné podnikatelské subjekty mohly výpadek příjmů kompenzovat modifikací svých činností (využitím donáškových služeb, prodejem přes okénko apod.), žalobkyně tak činit nemohla, jsouc zaměřena na specifické služby, jimž odpovídá i zařízení Horského hotelu (tři plně vybavené školní učebny a tělocvična). To považuje za důvod, aby jí byl přiznán status zvláštní oběti, tím spíše pak, když „propadla“ všemi kompenzačními programy a s ohledem na omezenou kapacitu nemůže dohánět propad příjmu rozšířením poskytování služeb; proto také považuje za nepřipadné srovnání s jinými obdobnými případy, o nichž soudy rozhodovaly, když ani v jednom z nich nebyl poškozeným subjekt srovnatelný s žalovanou. Navrhla proto, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

5. Žalovaná v písemném vyjádření k odvolání žalobkyně nesouhlasila s odvolací argumentací žalobkyně a žádala potvrzení napadeného rozsudku. Poukázala na argumentaci, již vznesla ve vyjádření k žalobě, v rozsáhlé polemice vyvracela odvolací námitky žalobkyně a dovolávala se aktuální judikatury Ústavního soudu (Pl. ÚS 20/21), jakož i recentní judikatury MS v Praze v obdobných věcech ve vazbě na § 13 o. z.
6. Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné, bylo podáno osobou k tomu oprávněnou a včas, přezkoumal z podnětu odvolání a v jeho rozsahu napadený rozsudek, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, 212a o. s. ř.). Dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
7. Soud I. stupně se věci věnoval pečlivě, řízení vedl procesně korektním způsobem a úvahy, které jej vedly k vydání napadeného rozhodnutí, konkrétně a srozumitelně popsal v odůvodnění napadeného rozsudku, na něž proto může odvolací soud pro stručnost písemného vyhotovení vlastního rozhodnutí odkázat.
8. Námitky žalobkyně nejsou opodstatněné. S jejími argumenty se vypořádal soud I. stupně v odůvodnění napadeného rozsudku mj. i s odkazem na judikatorní praxi týkající se požadavků na náhradu škody vznesených v souvislosti s krizovými opatřeními, která je konstantní a jednotná. K odvolací argumentaci žalobkyně domáhající se přiznání jisté výjimky s ohledem na specifika její podnikatelské činnosti nelze než dodat, že specifický charakter podnikatelské činnosti nemůže být důvodem pro nerovný přístup k subjektům práva, jestliže odpovědnost státu za škodu vzniklou v důsledku krizových opatření obecně dovést nelze.
9. Odvolací soud proto uzavírá, že soud I. stupně správně zjistil skutkový stav a nepochybil ani v právním hodnocení věci, když neshledal odpovědnost státu za žalobkyni tvrzenou škodu podle § 36 krizového zákona, jak se toho domáhala žalobkyně, ale ani podle zák. č. 82/1998 Sb., ani podle občanského zákoníku; byť se žalobkyně posouzení věci těchto právních norem

nedovolávala, soud I. stupně správně vycházel z procesního pravidla, že soud je při projednávání věci a rozhodování o ní vázán pouze vymezením skutku (skutkovým odůvodněním žalobního požadavku), právní kvalifikací, již mu žalobce nabídl, vázán není. Správně také konstatoval, že projednávaná věc není případem, kdy by nedokonalá právní úprava představovala odepření spravedlnosti žalobkyni, důvod pro vyhovění žalobě proto neshledal ani z pohledu přímé aplikace norem práva ústavního, zejména LZPS. Odvolací soud proto napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.).

10. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř., přičemž náklady odvolacího řízení procesně úspěšné žalované sestávají ze tří paušálních náhrad hotových výdajů právně nezastoupeného účastníka (vyhl. č. 254/2015 Sb.) za sepis vyjádření k odvolání, přípravu na odvolací jednání a účast při něm.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně dovolání, které je přípustné jen tehdy, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Praha 6. prosince 2022

Mgr. Jiřina Jislová v. r.
předsedkyně senátu